

Pokrajinski zakon
o izmjeni Zakona o pogrebnim uslugama u Gornjoj Austriji iz 1985.
(Izmjene Zakona o pogrebnim uslugama u Gornjoj Austriji iz 2024.)

Pokrajinski parlament (Landtag) Gornje Austrije odlučio je kako slijedi:

Članak I.

Zakon o pogrebnim uslugama u Gornjoj Austriji iz 1985., Pokrajinski službeni list (LGBl.) br. 40/1985, u verziji Pokrajinskog zakona LGBl. br. 131/2021, mijenja se kako slijedi:

1. *Članak 1. stavak 1. druga rečenica glasi:*

„Mrtvorodenje kako je definirano u članku 8. stavku 1. podstavku 2. Zakona o primaljama, Savezni službeni list (BGBl.) br. 310/1994, kako je navedeno u Saveznom zakonu BGBl. I br. 65/2022, također podliježe pregledu tijela.”

2. *U članku 3. stavku 3. brišu se riječi: „i spontani pobačaji”.*

3. *U članku 3. stavku 4. riječi: „poduzeća za pogrebne usluge s dozvolom” [njem.: konzessionierte Leichenbestattungsunternehmen] zamjenjuju se riječju „pogrebnici” [njem.: Bestattungsunternehmen].*

4. *Članci od 4. do 8. glase:*

„Članak 4.

Opća pravila ponašanja

(1) Svi pojedinci dužni su pomagati mrtvozorniku u obavljanju njegovih službenih dužnosti pružanjem istinitih informacija o svim okolnostima koje su relevantne za utvrđivanje uzroka smrti. To se osobito odnosi na liječnike koji su posljednji liječili preminulu osobu.

(2) Svi pojedinci dužni su slijediti sve upute koje je izdao mrtvozornik u vezi s pregledom umrlih osoba.

Članak 5.

Premještanje tijela i zabrana promjena u vezi s tijelom

(1) Prije pregleda umrle osobe tijelo se može premjestiti s mjesta smrti ili mjesta otkrivanja na drugo mjesto prikladno za pregled ako:

1. mrtvozornik ne smatra da je, kako bi se utvrdio uzrok smrti, potrebno da tijelo ostane na mjestu smrti ili mjestu otkrivanja te pristaje na premještanje tijela; ili
2. liječnik ovlašten za obavljanje medicinske djelatnosti ili hitne medicinske djelatnosti u Austriji, u skladu s trenutačnim stanjem medicinske znanosti, utvrđuje da je došlo do

smrti, ne smatra da je, kako bi se utvrdio uzrok smrti, potrebno da tijelo ostane na mjestu smrti ili mjestu otkrića, pristaje na premještanje i potvrđuje smrt. Potvrda u pisanom obliku šalje se mrtvozorniku.

(2) Promjene u vezi s tijelom, posebno čišćenje, kao i oblačenje, polaganje i stavljanje u lijes, mogu se izvršiti samo prije nego što se obavi pregled tijela uz suglasnost mrtvozornika ili liječnika iz stavka 1. podstavka 2. Potonji to mora dokumentirati potvrdom u pisanom obliku koju dostavlja mrtvozorniku.

(3) Odstupajući od stavaka 1. i 2., tijelo mora ostati u neizmijenjenom položaju do provođenja službenih istraga ili naloga, ako liječnik koji je utvrdio da je smrt nastupila izrazi posebnu zabrinutost da se radi o neprirodnoj smrti.

Članak 6.

Provedba pregleda tijela

(1) Mrtvozornik provodi pregled tijela u roku od 24 sata od primitka obavijesti o smrti.

(2) Mrtvozornik mora, u skladu s trenutačnim stanjem medicinske znanosti, utvrditi je li došlo do smrti, odgovaraju li rezultati njegova pregleda informacijama koje su dostavili njegovatelj ili rodbina ili informacijama koje su dostavili liječnici koji su posljednji liječili preminulu osobu te može li se isključiti bilo kakva sumnja u umiješanost treće strane u smrt.

Članak 7.

Mjere u slučaju određenih smrtnih slučajeva

(1) Ako se sumnja na neprirodnu smrt, mrtvozornik je dužan to odmah prijaviti nadležnom državnom odvjetništvu ili kriminalističkoj policiji.

(2) Ako okolnosti nisu u skladu s onime što je navedeno u stavku 1., mrtvozornik je dužan u najkraćem mogućem roku izvijestiti nadležno tijelo o smrti u sljedećim slučajevima:

1. uzrok smrti ne može se utvrditi i ne postoji razumna pretpostavka o uzroku smrti; ili
2. postoje druge okolnosti zbog kojih se čini da je potrebna službena obdukcija tijela (članak 10. stavak 1.).

(3) U slučaju smrti nakon zarazne bolesti koja se mora prijaviti, liječnik iz članka 5. stavka 1. o tome mora obavijestiti pogrebnika i odmah obavijestiti prisutne o poželjnim higijenskim mjerama.

Članak 8.

Potvrda o pregledu tijela

(1) Mrtvozornik izdaje potvrdu o pregledu tijela za obavljenu pregled tijela. U potvrdi o pregledu tijela mora biti jasno navedeno sljedeće:

1. identitet preminule osobe (barem ime i prezime, spol i datum rođenja);
2. utvrđeni ili pretpostavljeni uzrok smrti;
3. mjesto smrti ili otkrića tijela;
4. utvrđeno ili pretpostavljeno vrijeme u kojem je smrt nastupila;
5. je li utvrđeno da je tijelo zarazno;

6. postoje li i koji su sanitarni problemi koji sprečavaju premještanje tijela (npr. zbog rizika od bolesti).

(2) U slučajevima iz članka 7. stavaka 1. i 2., potvrda o pregledu tijela ne može se izdati prije nego što sud ili nadležno tijelo izjavi da nema razloga za intervenciju.

(3) Potvrda o pregledu tijela dostavlja se svakom od sljedećih subjekata:

1. općini u kojoj je smrt nastupila ili je tijelo otkriveno;
2. upravitelju pogrebnog objekta u kojem će se održati pogreb (članak 18. stavak 2. i članak 20. stavak 2.).

(4) Potvrdu o pregledu tijela iz stavka 3. točke 2. mrtvozornik predaje nadležnom pogrebniku ili osigurava dostavu potvrde. Pogrebnik šalje potvrdu o pregledu tijela upravitelju predmetnog pogrebnog objekta.

(5) Općina čuva potvrdu o pregledu tijela najmanje deset godina. Općina na zahtjev odobrava najbližoj rodbini (članak 10. stavak 5.) pristup potvrdi o pregledu tijela; najbliža rodbina može izraditi njezine preslike ili izraditi takve preslike na vlastiti trošak."

5. Članak 10. stavci 1. i 2. glase:

„1. Ako nisu ispunjeni uvjeti potrebni da državno odvjetništvo naloži obdukciju, nadležno tijelo nalaže obdukciju tijela ako je obdukcija potrebna kako bi se razjasnio uzrok smrti iz važnih razloga koji se odnose na javno zdravlje i ako se uzrok smrti ne može utvrditi ni na koji drugi način.

(2) Ovaj Zakon ne utječe na odredbe o obdukciji u bolnicama (članak 49. Zakona o bolnicama u Gornjoj Austriji iz 1997.) i odredbe koje se odnose na obdukcije za kazneni postupak.”

6. Treća rečenica članka 10. stavka 5. briše se.

7. U članku 13. stavku 1. riječi „(npr. punkcija srca, otvaranje krvnih žila)” brišu se.

8. Članak 14. glasi:

**„Članak 14.
Tanatopraksija**

Metode tanatopraksije (balzamiranje) mogu se provoditi samo u odgovarajućim prostorijama nakon pregleda tijela. Pogrebnik o provedenim metodama tanatopraksije izvješćuje upravitelja pogrebnog objekta u kojem će tijelo biti pokopano ili kremirano.”

9. Članak 15. glasi:

„Članak 15.

Obvezno pokapanje

(1) Sva tijela moraju biti pokopana nakon 48 sati i prije nego što prođe 96 sati od smrti. Ako su na raspolaganju odgovarajući rashladni prostori ili objekti za čuvanje, tijelo se mora pokopati u roku od deset dana od smrti. Kasnije pokapanje može se izvršiti samo ako je tijelo dostavljeno sveučilišnom institutu za anatomiju ili uz dopuštenje gradonačelnika. Dopuštenje se izdaje ako nema sanitarnih razloga koji sprečavaju takvo kasnije pokapanje i ako je osigurano poštovanje preminule osobe. Ako je to potrebno kako bi se izbjegli rizici za zdravlje i osiguralo poštovanje preminule osobe, dopuštenju se prilažu odgovarajuća ograničenja i uvjeti.

(2) Bez obzira na to tko je dužan pokriti troškove pogreba, najbliža rodbina preminule osobe mora se pobrinuti za pokop. Ako nema najbliže rodbine ili ako najbliža rodbina ne ispuni svoju dužnost na vrijeme, pokop mora organizirati općina u kojoj je smrt nastupila ili, ako to nije moguće utvrditi, općina u kojoj je tijelo otkriveno. Općina može obavijestiti sveučilišni institut za anatomiju u Austriji da može preuzeti tijelo o vlastitom trošku, osim ako je to zabranjeno odredbama stavka 3.

(3) Predaja tijela sveučilišnom institutu za anatomiju zabranjena je u sljedećim slučajevima:

1. općini je dostavljena pisana izjava preminule osobe ili njezina pravnog zastupnika u kojoj je takva predaja tijela izričito zabranjena;
2. takvom bi se predajom tijela onemogućila obdukcija koja bi mogla biti naređena; ili
3. postoje sanitarni razlozi koji sprečavaju takvu predaju tijela.

(4) Osobe iz članka 10. stavka 5. smatraju se najbližom rodbinom u smislu stavka 2. Obveza pokopa njihova je dužnost prema redoslijedu navedenom u članku 10. stavku 5.

(5) Ako je općina u skladu sa stavkom 2. organizirala pokop, može se obratiti osobi koja je odgovorna za pokop u skladu sa stavkom 4. Ako se obveza iz stavka 4. primjenjuje na više osoba, one su solidarno odgovorne. Ako se troškovi ne podmire nakon odgovarajućeg zahtjeva općine, mogu se namiriti službenom odlukom.

(6) Obveza pokopa također postoji u slučaju mrtvorodenja i spontanih pobačaja, za dijelove mrtvih tijela i odsječene dijelove ljudskog tijela. Liječnik koji je obavio liječenje ili uprava bolnice moraju ih predati pogrebniku. U svim ostalim aspektima, stavak 2. primjenjuje se *mutatis mutandis*.

(7) Odstupajući od stavka 6., mrtvorodenja i spontani pobačaji, dijelovi mrtvih tijela i odsječeni dijelovi ljudskog tijela mogu se održavati na higijenski način u okviru medicinske prakse ili rada bolnice i zatim poslati na zajednički pokop u skladu s člankom 17. stavkom 3.”

10. U članku 16. stavku 1. dodaje se sljedeća rečenica:

„Izlaganje tijela na mjestu smrti dopušteno je bez suglasnosti mrtvozornika do najviše 24 sata nakon smrti.”

11. Članak 17. mijenja se i glasi:

„Članak 17.

Određivanje vrste pokopa i mjesta pokopa

(1) Vrste pokopa koje su moguće jesu ukop (zakopavanje u tlo ili ukop u grobnici) ili kremacija.

(2) Vrsta i mjesto pokopa moraju biti u skladu sa željom pokojnika. Ako ne postoji jasno prepoznatljiva želja pokojnika ili ako je to neizvedivo, osoba koja, na temelju obveze iz članka 15. stavaka 2. i 4., stvarno organizira pokop može odrediti vrstu i mjesto pokopa.

(3) Za mrtvorodenja ili spontane pobačaje, dijelove mrtvih tijela i odsječene dijelove ljudskog tijela dopušteno je zajedničko pokapanje (ukop ili kremacija), ali je zabranjeno pokapanje s drugim tijelom.

(4) Odstupajući od stavka 3., dopušteno je zajedničko pokapanje u slučaju mrtvorodenja ili spontanog pobačaja s majkom koja je također umrla.”

12. Naslov članka 18. glasi:

„Ukop”

13. Članak 20. stavci od 2. do 4. glase:

„2. Tijelo se smije spaljivati samo ako je kremacija potvrđena kao vrsta pokopa i ako je izdana potvrda o pregledu tijela.

(3) Svi ostaci spaljenog tijela moraju biti sadržani u urni. To mora biti označeno na način da se može utvrditi tijelo iz kojeg pepeo dolazi.

(4) Odredba utvrđena u drugoj rečenici stavka 3. ne primjenjuje se na zajedničko pokapanje u skladu s člankom 17. stavkom 3. ili na pepeo zasebno spaljenih dijelova mrtvih tijela i odsječenih dijelova ljudskog tijela.”

14. Nakon članka 20. stavka 4. dodaje se sljedeći stavak 5.:

„5. Osim ako je preminula osoba dala suprotne upute, poduzeće za kremiranje može, na zahtjev bračnog druga, registriranog partnera, izvanbračnog druga, djeteta ili roditelja, uzeti mali dio pepela iz urne i predati im ga u spomen na preminulog. Čak i u slučaju nekoliko zahtjeva za dobivanje dijela pepela, ukupno se može uzeti samo mali dio.”

15. Članak 21. glasi:

„Članak 21.

Ukop urne i prosipanje pepela na grobljima i na mjestima za ukop urne

(1) Urna koja sadrži pepeo mora biti pokopana na groblju ili na mjestu za ukop urne, osim ako je dopuštena iznimka u skladu s člankom 21.a. Poduzeće za kremiranje predaje urnu izravno upravitelju predmetnog pogrebnog objekta ili ovlaštenom pogrebniku.

(2) Iznimno od stavka 1., urna se može predati izravno osobi odgovornoj za ukop ako je potvrda o primopredaji izdana upravitelju groblja ili mjesta za ukop urne.

(3) Urna se čuva s dostojanstvom i poštovanjem do uručenja.

(4) Ukop urne u vodno tijelo dopušten je samo u sljedećim slučajevima:

1. groblje ili mjesto za urne nalazi se izravno na obali plovnog puta koji teče, a odatle je urna potonula u vodu; i
2. priroda urne i plovni put osigurava izravno i potpuno potapanje urne; i
3. urna je izrađena od materijala koji se brzo otapa u vodi.

(5) Prosipanje pepela dopušteno je samo na livadi koja je za to namijenjena i nalazi se na groblju ili mjestu za urnu.”

16. Nakon članka 21. umeće se sljedeći članak 21.a:

„Članak 21.a

Ukop i držanje urne

izvan groblja i mjesta za urne

(1) Za ukop ili držanje urne izvan mjesta za pokop iz članka 21. stavka 1. potrebno je odobrenje općine u kojoj će se urna ukopati ili držati. Odobrenje se izdaje, uz povezana potrebna ograničenja i uvjete, ako su ispunjeni sljedeći zahtjevi:

1. primopredaja urne i način ukopa ili držanja urne odgovaraju želji preminule osobe kako je dokumentirana u pisanom obliku ili podnositelj zahtjeva dostavlja pisani pristanak bračnog druga, registriranog partnera, izvanbračnog druga, djece, braće i sestara i roditelja preminule osobe, pod uvjetom da je dobivanje takvog pristanka razumno; i
2. namjeravani ukop ili držanje urne odvija se s dostojanstvom i poštovanjem pokojnika, posebno ako se urna ne ukapa ili ne drži na opće dostupnom mjestu.

(2) Poduzeće za kremiranje predaje urnu osobi kojoj je izdano odobrenje u skladu sa stavkom 1. ili odgovarajuće ovlaštenje u skladu s drugim pokrajinskim zakonodavstvom, po predočanju obavijesti o ovlaštenju. Ako ukop urne izvan objekta za pokop ne podliježe odobrenju savezne pokrajine, urna se također može predati osobama koje su odgovorne za ukop.

(3) U slučaju premještaja u državu u kojoj urne ne moraju biti na groblju, prije predaje urne poduzeću za kremiranje mora se dostaviti odgovarajuća potvrda (npr. od veleposlanstva ili konzularnog predstavništva).

(4) Nije dopušteno potopiti urnu u vodeni tok ili raspršiti pepeo.

(5) Dio pepela uzet u skladu s člankom 20. stavkom 5. ne smije se skladištiti, pokopati ili prosuti izvan objekta za pokop na opće dostupnim mjestima.”

17. U članku 22. stavku 1. nakon riječi „obdukcija u skladu s člankom 10. stavkom 4.” umeću se riječi „ili tanatopraksija”.

18. Članak 22. stavak 3. briše se.

19. Članak 22. stavak 5. glasi:

„5. U pogledu prijenosa tijela u inozemstvo, upućuje se na odredbe Međunarodne konvencije o prijevozu tijela pokojnika, BGBl. br. 118/1958, i Sporazuma o prijevozu tijela pokojnika, BGBl. br. 515/1978.”

20. U članku 22. stavku 7. riječi: „poduzeće za pogrebne usluge” zamjenjuju se riječju „pogrebnik”, a posljednja rečenica briše se.

21. U članku 24. stavku 1. briše se naslov stavka, a riječi „poduzeća za pogrebne usluge s dozvolom” zamjenjuju se riječju „pogrebnici”.

22. Članak 24. stavak 2. briše se.

23. Članak 25. stavak 2. druga rečenica glasi:

„Propusnica za prekrcaj tijela pokojnika i smrtni list predaju se pogrebniku koji je to zatražio.”

24. Članak 25. stavak 3. glasi:

„3. Pogrebnik koji obavlja prijenos tijela pokojnika po primitku tijela pokojnika u mjestu odredišta šalje propusnicu za prekrcaj tijela pokojnika nadležnom tijelu za to mjesto.”

25. U članku 25. stavku 4., njemačka riječ za prolaz za prekrcaj tijela pokojnika mijenja se iz „Leichenpaß” u „Leichenpass”.

26. U članku 27., upućivanje „članak 22. stavci od 3. do 7.” zamjenjuje se upućivanjem „članak 22. stavci od 4. do 7.”, a upućivanje „članak 24. stavak 1.” zamjenjuje se upućivanjem „članak 24.”.

27. Članak 29.a briše se.

28. Članak 31. stavci 1. i 2. glase:

„1. Uspostavu, znatnu izmjenu i djelomično ili potpuno ukidanje objekta za pokop mora odobriti nadležno tijelo.

(2) Zahtjevu za uspostavu ili znatnu izmjenu moraju se priložiti sljedeći dokumenti, pri čemu je u slučaju podnošenja elektroničkim putem dovoljan jedan primjerak:

1. tlocrt i plan rasporeda u dva primjerka;
2. opis projekta koji je izradio ovlašteni građevinski stručnjak u dva primjerka;
3. dokaz o trajnom pravu raspolaganja ako imovina nije u vlasništvu podnositelja zahtjeva;
4. u slučaju groblja, geološko izvješće o uvjetima tla i podzemnih voda radi provjere usklađenosti s uvjetima utvrđenima u stavku 3. točki 6.; i
5. u slučaju objekata za kremiranje, opis postupka koji u svakom slučaju mora sadržavati detaljne informacije o svim fazama postupa od spaljivanja do skladištenja pepela.”

29. Uvodni dio rečenice iz članka 31. stavka 3. glasi:

„Odobrenje za uspostavu ili znatnu izmjenu izdaje se, uz potrebna ograničenja i uvjete, ako:”

30. Članak 31. stavak 3. točke od 6. do 9. glase:

- „6. u slučaju groblja, kakvoća tla prikladna je s obzirom na uvjete razgradnje i ne može se očekivati narušavanje podzemnih voda, posebno objekata za opskrbu pitkom vodom koji se upotrebljavaju;
7. ako je riječ o grobljima ili objektima za kremiranje, postoji mrtvačnica ili je njezino korištenje osigurano ugovornim sporazumom u skladu s člankom 32. stavkom 2.;
8. u slučaju objekata za kremiranje, tehnologija mora osigurati sukladnost s graničnim vrijednostima za emisije, mjerama za smanjenje emisija i praćenjem emisija, primjenjujući najnovija dostignuća u trenutku izdavanja odobrenja;
9. osigurano je pravilno odlaganje otpada.”

31. Nakon članka 31. stavka 4. umeće se sljedeći stavak 4.a:

„4.a Nositelj odobrenja dužan je voditi evidenciju o praćenju emisija, čuvati je pet godina i dostaviti na zahtjev nadležnog tijela.”

32. U članku 31. stavku 6. dodaje se sljedeća rečenica:

„Prethodno navedene odredbe primjenjuju se i na prijenos trajnog prava raspolaganja.”

33. Nakon članka 31. stavka 7. dodaje se sljedeći stavak 8.:

„8. Nadležno tijelo ima pravo u bilo kojem trenutku i bez prethodne obavijesti provjeriti poštuju li objekti za pokop i mrtvačnice odredbe ovog Pokrajinskog zakona. Ako se utvrde nedostaci, od nositelja odobrenja traži se u pisanom obliku da ih otkloni u razumnom roku.”

34. Članak 32. stavak 1. glasi kako slijedi:

„1. Za uspostavu i znatnu izmjenu mrtvačnice potrebno je odobrenje nadležnog tijela. Odobrenje se izdaje, uz povezana potrebna ograničenja i uvjete, ako su ispunjeni sljedeći zahtjevi:

1. mrtvačnica zadovoljava zahtjeve dostojanstva i poštovanja;
2. nema sanitarnih problema;
3. mrtvačnica je dovoljno velika da se, uz uobičajenu smrtnost, u njoj mogu zbrinuti sva mrtva tijela koja ne mogu biti položena na nekom drugom mjestu; i
4. mrtvačnica se nalazi barem u blizini groblja ili objekta za kremiranje.”

35. U članku 33. stavku 1. zadnja rečenica briše se.

36. U članku 33. stavku 2. točki 2. riječ: „rođak” zamjenjuje se riječju „rodbina”.

37. U članku 33. stavku 3. zadnja rečenica briše se.

38. U članku 39. stavku 1., iznos „220 EUR” zamjenjuje se iznosom „3 000 EUR”, a posljednja rečenica briše se.

39. Članak 40. stavak 2. glasi:

„2. sudjelovanje općine u provođenju obdukcije (članak 11. stavak 2.) i sudjelovanje mrtvozornika u obavljanju obdukcije (članak 11. stavak 1.);”

40. Članak 41. mijenja se i glasi:

„Članak 41.

Odredba o tumačenju

Ako se odredbe ovog Pokrajinskog zakona odnose na područje nadležnosti Savezne vlade, posebno u području trgovačkog prava, prava o epidemiji, dobrobiti žrtava rata ili kaznenog prava, tumače se kao da nemaju pravni učinak izvan nadležnosti Pokrajine.”

Članak II.

Pokrajinski zakon stupa na snagu na kraju dana objave u Pokrajinskom službenom listu Gornje Austrije (Landesgesetzblatt für Oberösterreich).